

засобів платник єдиного податку отримає у наступному (1 кварталі 2021 р.) кварталі. Його розмір складе 315 тис. грн (320 – 5).

Отже, віднесення до складу доходу виручки від реалізації основних засобів залежить від строку отримання коштів. Відповідно до п. 292.2 і 292.6 дохід від реалізації основних засобів виникає лише у випадку перевищення доходу від реалізації основних засобів залишкової вартості основних засобів. Саме у тому податковому періоді платник єдиного податку повинен враховувати доходи від реалізації основних засобів.

Інформаційні джерела:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://sfs.gov.ua/nk>.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Воронюк Т.В., гр. ОПБ-18-1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.С. Іванишина**
ЗВО МФУ «Державний податковий університет»

Малий бізнес є однією з найважливіших складових ринкової економіки. Даний сектор має здатність швидко адаптуватися до зовнішніх змін і є джерелом інноваційного зростання економіки. Малий бізнес найгостріше реагує на зміни ринкової кон'юнктури і податкового законодавства, формує необхідну атмосферу конкуренції, виступає в ролі джерела формування середнього класу, забезпечує політичну і соціальну стабільність в суспільстві і має суттєвий вплив на підприємницьку активність регіону [1].

Соціально-економічні аспекти регулювання оподаткування малого бізнесу досліджують провідні вітчизняні та зарубіжні вчені: Ю.Б. Іванов, В.І. Ляшенко, А.В. Базилюк, Р.М. Арзуманов та ін. Однак низка питань щодо механізму оподаткування діяльності суб'єктів малого бізнесу залишаються не вирішеними.

Суб'єкти малого підприємництва в Україні можуть реєструватися як платники податків у двох формах: як фізична особа-підприємець або як юридична особа, та згідно з Податковим кодексом можуть самостійно обрати податковий режим: загальний чи спеціальний (по спрощеній системі оподаткування) [2].

Загальну систему оподаткування обирають юридичні особи незалежно від виду діяльності, суми річного доходу чи кількості працівників – вибір системи не обмежується жодними критеріями. В даному випадку податок справляється з чистого доходу підприємця і становить відсоток від прибутку. Спрощена система оподаткування існує з метою зменшення податкового навантаження та стимулювання розвитку малого бізнесу в Україні.

Підприємці на загальній системі оподаткування з чистого доходу розраховують і сплачують податок на доходи фізичних осіб у розмірі 18%, військовий збір – 1,5% та єдиний соціальний внесок у розмірі 22%. Також, на загальній системі оподаткування обов'язково реєструватися платником ПДВ, якщо за останні 12 місяців виручка від діяльності перевищила 1 млн грн., але можна зареєструватися і за бажанням, якщо виручка менше [3].

Спрощена система податкового обліку та звітності заслуговує на особливу увагу з точки зору зменшення податкового навантаження на підприємців та адаптації податкової системи України до об'єктивних умов соціально-економічного розвитку.

З 2015 року спрощену систему можуть використовувати малі підприємства, що належать до будь-якої з чотирьох груп платників єдиного податку, залежно від річних ставок доходу, середньої кількості працівників та виду діяльності.

Для підприємців 1 групи єдиний податок визначається як відсоток від прожиткового мінімуму, а для 2 групи – від мінімальної заробітної плати, встановленої на січень поточного календарного року. Конкретна ставка єдиного податку встановлюється органами місцевого самоврядування і залежить від виду діяльності, яку здійснює підприємець. Для 1 групи ставка єдиного податку становить до 10%, для 2 групи – до 20%. Для підприємців та підприємств 3 групи єдиний податок визначається як процент від прибутку за звітний період. При цьому визначено такі розміри ставок: 5 % без ПДВ або 3 % з ПДВ, та ЄСВ у розмірі 22 % з мінімальної заробітної плати. Підприємець може зареєструватися як платник податку на додану вартість добровільно або ж примусово, якщо обрана ставка 3% з ПДВ [3].

У податкових системах провідних країн світу в основному застосовується спрощене оподаткування. Досвід Великобританії

також має практичне значення для України. У цій країні для малого бізнесу застосовуються ті самі правила обчислення та звітності про доходи, що й для інших платників податків, хоча є винятки. До числа останніх відносяться спрощені вимоги до звітності. Відповідно до законодавства Великобританії, якщо річний дохід підприємства становить до 15 тисяч фунтів стерлінгів, то воно зобов'язане лише заповнити просту податкову декларацію без приведення докладних даних про свою діяльність та по активах/зобов'язаннях. Якщо загальні зобов'язання підприємства за рік становлять менше 500 фунтів стерлінгів, то воно не сплачує податок і звільняється від авансових платежів у наступному році. Таке мале підприємство платить лиш те, що з нього вимагається на дату закриття балансу. Це, безумовно, сприяє збільшенню оборотних коштів та позитивно впливає на загальний рівень підприємницької діяльності в країні. Тобто, як і в США альтернативних режимів оподаткування не існує, але застосовуються податкові пільги, які спрямовані на розвиток малого бізнесу. Слід відзначити, що вони мають комплексний характер, включаючи формування звітності (раз на рік за спрощеною формою), сплата податків за підсумками року, звільнення від авансових внесків, спрощений облік тощо [4].

До провідних країн світу, оподаткування малого підприємництва яких можуть бути цікавим для України, належить і Швеція. Основним принципом податкового регулювання у Швеції є принцип "нейтральності", згідно з яким усі компанії, незалежно від їх правової форми, типу компанії, розміру, місцезнаходження, підпадають під однакову базу оподаткування, ті ж самі ставки оподаткування і обов'язки з реєстрації, подання документів, звітності, платежів тощо. Особливістю цієї держави є те, що тут податкове навантаження є однаковим і для самозайнятого підприємця, і для корпорації, якщо вони займаються однаковим бізнесом. Водночас застосовується так званий принцип «нейтральності», згідно з яким існують винятки у вигляді податкових пільг, спеціально застосованих до малого бізнесу [4].

Досвід країн Європейського Союзу, США, Японії показує, що малий бізнес безпосередньо впливає економічний розвиток держави, оскільки надає робочі місця, забезпечує певні надходження до бюджету, здійснює свою діяльність в тих сегментах ринку, де великому бізнесу важко пристосуватися. Враховуючи такі чинники, європейські країни всіляко сприяють розвитку малого бізнесу за допомогою спеціальних податкових режимів, кредитування на

пільгових умовах, спрощення порядку реєстрації бізнесу, іншу інформаційну та фінансову підтримку.

Тому на сьогодні головним завданням держави є створення ефективної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва, яка була б прийнятною для української економіки та створювала стимули для її розвитку. Досвід Великобританії та Швеції показує, як можливо ефективно налагодити систему оподаткування за рахунок спрощення реєстрації бізнесу, спрощення введення обліку та складання звітності, звільнення від авансових внесків.

Інформаційні джерела:

1. Федюк В. А. Оподаткування малого підприємництва в Україні. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Tezy_14.05.20.pdf#page=128 (дата звернення 14.10.2020).

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4014-17> (дата звернення 14.10.2020).

3. Сайт «Taxer». URL: <https://taxer.ua/uk/kb/en> (дата звернення 14.10.2020).

4. Данило А.І. Перспективи удосконалення оподаткування підприємницької діяльності. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/29924/...86.pdf> (дата звернення 14.10.2020).

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Горбатюк Н.С., гр. ОПБ-18-1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.С. Іванишина**
ЗВО МФУ «Державний податковий університет»

Найголовнішою передумовою прояву стабільної економіки є ефективне функціонування економіки. Невід'ємною складовою податкової системи для країн, яким є характерною ринкова економіка є податок на прибуток підприємств. Він є надійним джерелом доходу до державного бюджету, а також може використовуватись як інструмент економічного зростання.

Актуальність даної теми полягає у тому, що податок на прибуток підприємств є найбільш вагомим із групи прямих податків податкової системи України. Прибутковий податок у фінансовому регулюванні економіки країни відіграє важливу роль, а саме регулює